

Raadsvoorstel

	afdeling	:	Bedrijfsvoering
	programma	:	
datum voorstel	:	thema	:
agendapunt nr.	:	registratie code	:
voorstel nr.	:	behandeld door	:
Raadsvergadering	:	e-mail	:
Commissie	:	doorkiesnummer	:
Portefeuillehouder	:		

Onderwerp: Kadernota 2016.

Beslispunt:

1. De Kadernota 2016 vaststellen.
2. Voor de meerjarenramingen 2017-2020 beleidsmatig richting geven aan de budgetruimte voor 2017 (€ 325.000) en vanaf 2018 € 250.000 per jaar.
3. Op basis van de gewijzigde wet- en regelgeving en de notitie grondexploitaties 2016 instemmen met de plannen tot ontwikkeling van de grond zoals genoemd op blz. 23 van de kadernota 2016 (voormalige categorie NIEGG's) en het activeren van de voorbereidingskosten.

Beslispunt

Met het vaststellen van de kadernota 2016 stelt de raad de kaders vast voor de begroting 2017 en de meerjarenramingen 2018 - 2020.

Inleiding en achtergrond

In deze kadernota brengen we jaarlijks de financiële positie van Veere in beeld voor het komende begrotingsjaar en de daarop volgende periode van 3 jaar. De contouren voor het beleid voor die periode zijn uitgezet in het coalitieprogramma 2014-2018. Dit programma is dus bepalend voor de inhoud van deze kadernota.

In verband met gewijzigde wet- en regelgeving en de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV moet de raad een besluit nemen over de grondexploitaties waarvan de grondexploitatiebegroting nog niet is vastgesteld door de raad. Voor meer toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 3 van de kadernota 2016.

Keuzes en argumenten

Coalitieprogramma 2014-2018

We leggen met deze kadernota de basis voor de begroting 2017. Dit betekent dat we al ver gevorderd zijn in de huidige coalitieperiode. In het coalitieprogramma hebben we ingezet op decentralisaties (zorg, jeugd en participatie), leefbaarheid (ondersteunen maatschappelijke initiatieven), economie (landbouw en (zorg)toerisme), duurzaamheid (milieubewust en duurzaam ondernemen) en openbare orde en veiligheid (inzet op preventie). Uitgangspunt hierbij is: meer samenleving en minder overheid. In het verlengde hiervan stellen we de uitgangspunten op voor de meerjarenramingen en de prioriteitenplanning voor 2017-2020.

Nieuw beleid

Uit de actuele financiële positie blijkt dat er voor de komende jaren financiële ruimte is gevonden voor nieuw beleid. Deze is ontstaan door een behoedzaam financieel beleid, het op de juiste momenten inzetten van bezuinigingen en aanpassen van het reserve-beleid. Daarnaast zetten we doorlopend in op scherp begroten. De overschotten in bestuursrapportages in 2015 en de jaarrekening 2015 geven aan dat er ruimte zit in de

begroting. Concreet betekent dit een strakkere begrotingsdiscipline, het benutten van (structurele) ruimte in uitgavenbudgetten en meer risico nemen in inkomstenramingen. Hiermee kunnen we de ontwikkeling van de lastendruk beperkt houden en het beleid voortzetten en op onderdelen intensiveren.

We zien op dit moment geen aanleiding voor nieuwe bezuinigingen. Sterker nog, in de huidige situatie willen we anders omgaan met de lopende bezuinigingen op personeel en accommodaties. Voor een toelichting zie hierna bij lopende bezuinigingen.

Voor de inhoud van het beleid voor de komende vier jaar verwijzen we naar het uitvoeringsprogramma in de kadernota (hoofdstuk 3).

Keuzeruimte voor gemeenteraad

Met de raad is afgesproken geen dichtgetimmerde kadernota aan te bieden en de gemeenteraad keuzes voor te leggen.

Nadat we alles volgens de uitgangspunten hebben verwerkt (inclusief de prioriteitenplanning) sluiten de meerjarenramingen met een budgetruimte van € 250.000 in 2020. In 2017 is er sprake van een saldo van € 325.000.

Er is voorlopig een beschikking over de algemene reserve opgenomen van in totaal € 94.000 over deze periode 2017-2020. We verwachten dat bij het opmaken van de begroting 2017 deze ruimte structureel wordt.

Voor een goed begrip is de budgetruimte als volgt:

Budgetruimte	2017	2018	2019	2020
Structureel	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250
Incidenteel	€ 75			
totaal	€ 325	€ 250	€ 250	€ 250

Tabel: Budgetruimte 2017-2020 (x € 1.000)

We nodigen de raad uit beleidsmatig een richting te geven aan de budgetruimte. Dit kan uiteraard gebeuren met concrete projecten, maar ook door het benoemen van beleids-terreinen die in Veere prioriteit moeten krijgen en waarvoor geld nodig is. Er ligt dan een opdracht voor het college om dit uit te werken in de begroting 2017/meerjarenramingen 2018 - 2020. We denken hierbij aan de volgende thema's: maatschappelijk vastgoed, duurzaamheid, openbare ruimte, cultuur, sport, recreatie en toerisme, zorg, veiligheid en lastendruk.

Meicirculaire 2016

De gevolgen van de meicirculaire 2016 zijn volledig verwerkt.

Naast de reguliere verwerking van het accres en de effecten van het trap-op-trap-af principe, is ook de correctie verwerkt van de stacaravans in de Basis Administratie Gebouwen (BAG). Van het ministerie van Infrastructuur en Milieu is op 16 juni jl. een brief ontvangen waarin is aangegeven dat objecten als stacaravans niet in de BAG als pand geregistreerd mogen worden. Veere moet dit voor 1 december te corrigeren en is een nadeel voor de algemene uitkering.

Een positief effect met betrekking tot de algemene uitkering is de verdeling van de cluster VHROSV binnen het gemeentefonds. In de raming van de algemene uitkering nemen we als uitgangspunt dat de minister een besluit neemt in lijn van de onlangs aangenomen motie op het VNG congres. In de septembercirculaire 2016 komt hier duidelijkheid over. Voor een cijfermatige toelichting zie blz. 6 van de kadernota.

(lopende) bezuinigingen

In de begrotingen tijdens deze coalitieperiode is een pakket aan bezuinigingen van in totaal € 2,3 miljoen samengesteld om ruimte vrij te maken voor nieuw beleid en om de tekorten in de meerjarenramingen op te lossen. "De gemeente als doorzetter" is daarbij het leidende scenario geweest. Deze bezuinigingen zijn, met uitzondering van de taakstellingen op personeel en accommodaties, grotendeels gerealiseerd.

Voor de toekomst kiezen we voor een andere aanpak voor deze taakstellingen.

Maatschappelijk Vastgoed

Vanaf 2017 is op het gemeentelijk vastgoed een structurele bezuinigingstaakstelling gezet van € 150.000 per jaar. Het is niet realistisch te veronderstellen dat dit voor 2017 zal

lukken. Het vraagt immers (veel) tijd, na vaststelling van het visie document in december 2016, om voorzieningen aan te passen (verduurzamen) en te combineren en concentreren, al dan niet in een nieuwbouw situatie. Ook zal het de nodige tijd vragen om in bestaande situaties de exploitatie van het maatschappelijk vastgoed (sterk) te verbeteren. Het zal een wat langere periode vragen om de structurele ombuiging van € 150.000 volledig te kunnen realiseren.

We willen de aanvankelijk gedachte besparingen op accommodaties ook inzetten voor investeringen in het maatschappelijk vastgoed. Dit betekent concreet dat de taakstelling als bezuiniging volledig vervalt. We gaan deze wel realiseren om te kunnen investeren. Hiermee verruimen we dan op termijn het (kapitaallasten)budget voor investeringen met € 150.000.

In 2016 zijn we gestart om vooruitlopend op het vaststellen van het uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed financiële ruimte te maken. In deze kadernota stellen we voor om dit budget verder gefaseerd op te bouwen met € 170.000 (voor kapitaallasten) in 2020. Samen met het al geraamde budget voor accommodatiebeleid (€ 225.000) en het budget voor onderwijshuisvesting (ca. € 160.000) is er op termijn een budget beschikbaar van ruwweg € 700.000. Bij het betreffende uitvoeringsprogramma komen we met een financiële planning. Hiermee zijn we in staat om het maatschappelijk vastgoed te verduurzamen, vernieuwen of herstructureren.

Personele taakstelling

Sinds het begin van deze coalitieperiode werken we aan een kanteling van de organisatie. Dit betekent dat we willen toewerken naar een slanke organisatie met, wil deze goed kunnen functioneren, een flexibele schil om naar behoefte de benodigde capaciteit en kwaliteit in te huren. In de beweging naar een slankere organisatie hebben we een belangrijk deel (ca. 70%) van de geplande personele taakstelling gerealiseerd.

Het vertrek van personeel betekent vaak inleveren van ervaring en kwaliteit. Omdat er in de basis (ook in een slanke organisatie) voldoende kwaliteit aanwezig moet zijn, hebben we in de begroting 2016 de lijn ingezet om te investeren in de kwaliteit van personeel. Daarmee willen we de focus van de organisatie meer richten op de samenleving. Het resterende deel van de taakstelling zetten we dus daarvoor in.

Grondexploitaties

In 2013 is door de raad, naar aanleiding van een destijds bijgestelde notitie grondexploitaties van de commissie BBV, een besluit genomen met betrekking tot alle locaties "niet in exploitatie genomen gronden" (NIEGG). Er is een zogenaamd 'stellig voornemen' uitgesproken tot bebouwing in de nabije toekomst. Een dergelijk raadsbesluit was nodig om rente- en overige kosten voor die plannen te kunnen activeren.

Door gewijzigde wet- en regelgeving en een nieuwe notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV moet de raad opnieuw een besluit nemen over de grondexploitaties waarvan de grondexploitatiebegroting nog niet is vastgesteld door de raad. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar hoofdstuk 4 van de kadernota 2016.

Achtergrond van deze wijziging is het voorkomen van afboekingen op grondexploitaties.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Het startpunt van een BIE is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex en -begroting. Alleen vanaf dat moment kunnen kosten geactiveerd worden en bijgeschreven op de voorraadpositie. De looptijd mag maximaal 10 jaar bedragen. Jaarlijks moet een herziening van de begroting plaatsvinden. Alleen de kosten uit het besluit ruimtelijke ordening mogen meegenomen worden. De rente moet gebaseerd zijn op de werkelijk betaalde rente.

Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)

Met ingang van 1-1-2016 vervalt de categorie NIEGG. De huidige NIEGG's zetten we op de balans tegen boekwaarde om naar materiele vaste activa (MVA). Uiterlijk 31 december 2019 moet een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming. Als dan een duurzame waardevermindering wordt vastgesteld, moet dit tot afwaardering leiden op (uiterlijk) deze datum.

Dit betekent ook dat plannen tot ontwikkeling van grond waarvoor voorbereidingskosten worden gemaakt, bestuurlijk instemming moeten hebben, blijkt uit een raadsbesluit. De situatie is vergelijkbaar met het 'stellig voornemen tot bebouwing' dat destijds nodig was. In hoofdstuk 3 is op blz. 23 een overzicht opgenomen van de huidige plannen in de categorie NIEGG. We stellen u voor om voor deze plannen opnieuw te bevestigen dat er een voornemen is tot bebouwing en ontwikkeling.

Dit bestuurlijk besluit maakt het mogelijk om voorbereidingskosten en kosten van onderzoek en ontwikkeling te activeren. De kosten mogen we maximaal 5 jaar activeren. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie. Als dit niet is gelukt moeten de kosten afgeboekt worden ten laste van het jaarresultaat. Het besluit is tevens een mandaat aan het college om deze kosten te maken. Verantwoording vindt plaats via bestuursrapportages en jaarrekening.

Vanaf 2016 mogen de rentekosten van deze categorie niet meer geactiveerd worden. Het gevolg is dat deze rentekosten dan direct op de begroting drukken. Om dit risico op te vangen waren al stelposten opgenomen in de begroting 2016. Die zijn voldoende om dit risico op te vangen. Er is zelfs ruimte die vrij valt in de kadernota.

Grondprijzen

De uitgangspunten en methodieken van de grondprijzennota blijven ook voor 2017 van toepassing. Afhankelijk van marktontwikkelingen verhogen we in het algemeen de grondprijzen met het algemene indexpercentage. In 2015 en 2016 zijn er geen inflatieverhogingen doorgevoerd. Voor 2017 stellen we een verhoging voor volgens de algemene index (1,2%).

Lastendruk

Als we spreken over de lastendruk voor de burgers hebben we het over de aanslag OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Als algemene verhoging passen we bij de OZB en de afvalstoffenheffing een index toe van 1,2%. Om de kosten goed toe te rekenen is er voor de rioolheffing een extra stijging nodig van 3%. De stijging van de lastendruk voor een huishouden komt daarmee op ca. 1,8% in 2017.

Programma's begroting 2017.

In de raadsvergadering van 10 maart jl. is (via de ingekomen stukken) een voorstel aan de orde geweest over het Lean traject voor de Planning & Control cyclus. Onderdeel hiervan was een voorstel voor de programma-indeling met ingang van 2017. De aanleiding hiervoor was de wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Met ingang van 2017 is de programma-indeling als volgt: Bestuur en Ondersteuning, Veiligheid, Verkeer en vervoer, Economie, Onderwijs, Sport, Cultuur en recreatie, Sociaal domein, Volksgezondheid en milieu, VHROSV (volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing).

Risico's en kanttekeningen

Een risico met betrekking tot de algemene uitkering betreft de herijking van de cluster VHROSV in de algemene uitkering. Als de minister een besluit neemt dat niet in lijn is van de onlangs aangenomen motie op het VNG congres, kan dit nadelig zijn voor de algemene uitkering voor Veere; het nadeel voor Veere is in dat geval naar schatting € 11 per inwoner. In de septembercircularis 2016 komt hier duidelijkheid over.

Geld

De financiële positie van Veere voor de periode 2017 - 2020 in deze kadernota is goed. Er is sprake van een sluitende (meerjaren)begroting, een gezonde schuldpositie en ruim voldoende weerstandsvermogen (relatie tussen weerstandscapaciteit en risico's). We zitten nog ruim boven de norm die we nastreven.

Aanpak

Voor de behandeling van de kadernota stellen we de volgende aanpak voor:

1. algemene beschouwingen per fractie.
 - a. Per fractie 10-15 minuten beschouwingen op hoofdlijnen en richtinggevende uitspraken over de invulling van de budgetruimte.
Spreekvolgorde: PvdA/GroenLinks, DTV, VVD, CDA, SGP/ChristenUnie en D66;

- b. Vaste volgorde van spreken + spreken vanaf spreekgestoelte.
- c. Na elke inleiding kunnen de leden van de raad vragen stellen aan de spreker.
- d. Gelegenheid voor de fracties om te reageren op de beschouwingen van de overige fracties.
- e. Reactie door het college.
- f. Beraadslaging door de raad.
- g. Indienen van moties en amendementen (moties of amendementen over zaken met ingrijpende financiële consequenties gaan vergezeld met suggesties over dekking en/of ombuiging).
- h. Stemming over moties en amendementen en aansluitend vaststellen van / beslissingen over de kadernota door de raad.

Burgemeester en wethouders van Veere,
de secretaris, de burgemeester,

J.F.M. Steinbusch drs. R.J. van der Zwaag

Bijlagen/informatie voor raadsleden (+corsa nummer):

Kadernota 2016 (016B.02065)

Volgens voorstel door de raad besloten op
de griffier, de voorzitter,

mr. J.C. Waverijn drs. R.J. van der Zwaag